

Valami büzlik Verőcén

Verőce csodás kirándulóhelyként és élhető faluként él a köztudatban, ahol a dunai szél, és a község tüdeje, a Börzsöny folyamatos friss levegőt biztosít. A valóságban azonban sokszor rendkívül mérgező a levegő, amivel talán még az itt élők sincsenek tisztában.

Nem mind égethető, ami éghető

A modern társadalom bőségesen ontja magából azokat a mesterségesen előállított anyagokat, amelyek látszólag akár könnyebben is égnek, mint a hagyományosan fűtésre használt tűzifa, ugyanakkor égetésükkor láthatatlan, de veszedelmes mérgek szabadulnak fel. A műanyagok és a háztartási hulladék napi szintű lakossági égetése miatt Verőce lakói komoly veszélyben vannak!

A probléma sokrétű. Mélyszegénységben élő családok Verőcén rendszeresen égetik a rézkábelek PVC borítását néhány ezer forint hasznáért, vagy állítják elő a használati meleg vizet háztartási hulladék eltüzelésével. A fűtésszezonban azonban sok jómódú háztartásban is elterjedt szokás, hogy tűzre dobznak egy-egy üdítő flakont, tejfölös dobozt, zsugorfóliát, nylon zacskót, szivacsot, hungarocell darabkát, vagy ártalmatlannak tűnő, de súlyosan mérgező ragasztót, festéket tartalmazó OSB lapot, rétegelt lemezt, kiszuperált, felaprított bútort, mondván, hogy jól ég, kevesebb tűzifa fogy, nem telik a kuka és a lomtalanítást sem kell megvárni.

Már harci gázként is bevált

A műanyagok égetése során keletkező füst több száz féle súlyosan mérgező anyagot tartalmaz, amik rákot, meddőséget, impotenciát, csecsemőhalált, veleszületett szívproblémát, au-

tizmust, idegrendszeri zavarokat, máj- és vesekárosodást, hormonzavart, az immunrendszer zavarát, légzési elégtelenséget, a vörsejtek károsodását és számos egyéb súlyos betegséget okoznak. Hazánkban az elmúlt 25 évben tízszeresére nőtt az asztmások száma és folyamatosan nő az allergiások és tüdőrákosok száma is [1].

Az okok között az egyik legjelentősebb a légszennyezés, ami a WHO tanulmánya szerint a magyar egészségbiztosítási rendszernek évente fejenként 1 millió forintjába kerül [2]. A műanyagégetés súlyosan káros egészségügyi hatásait egy sor kutatás igazolja világszerte. Kevesen tudják például, hogy a PVC égése során az I. világháborúban harci gázként használt foszgén, a rákkeltő vinil-klorid vagy a legmérgezőbb vegyületekként számon tartott dioxinok kerülnek a levegőbe. Utóbbiakat az amerikai hadsereg vegyi fegyverként használta a vietnami háborúban az esőerdő brutális, tömeges pusztítására. Az eredmény: 30 év elteltével, napjainkban is torzszülött gyerekek jönnek világra dioxinnal szennyezett vidékeken [3].

Veszélyben a legkisebbek

Községünk a gyerekek arányát tekintve országosan az élen jár. Településünkön 600 gyermek él jelenleg, a legkisebbek pedig egyre többen vannak: az elmúlt két évben 120 (!) baba született. Statisztikák igazolják, hogy a nagybani hulladékégetésnek kitett területeken megnő a születési fejlődési rendellenességek és a gyermekrák aránya, mivel a még fejletlen immunrendszerű gyermekek a legvédtelenebbek a szálló mérgekkel szemben [3].

A műanyagégetés során felszabaduló legveszélyesebb anyagok (pl. nehézfémek, dioxinok) jellemzője, hogy rendkívül

lassan bomlanak. Napi minimális mennyiségű bevitel során is évekig halmozódnak a testünkben, végzetes hatásukat pedig akár 10 év elteltével is kifejthetik. Sőt, az anyatejjel a csecsemők szervezetébe is átkerülnek.

Megesszük a tojással

Az égő műanyag jellegzetesen édeskés szagát, netán a fojtogató gumiszagot és a kormos füstöt télen akár 200-300 méterenként is érezzük, látjuk faluszerte, amíg hazasétálunk a gyerekünkkel az óvodából vagy elmegyünk a boltba. Nézzünk szembe a tényekkel: ilyenkor azonnali veszélyben vagyunk mi is, de leginkább az, aki ezzel fűt.

Ennél is nagyobb probléma, hogy ezek a mérgek nem oszlanak szét a levegőben, hanem leülepsznek a talajban, ahol évről-évre halmozódnak.

Ha a faluban műanyagot tüzelnek a télen, előbb vagy utóbb vegyszermentes veteményesünk, kapirgálós csirkénk húsa, tojása és a helyi termelőktől beszerzett tej, sajt, hús is elszennyeződik.

Van kiút!

Természetesen nem Verőce az egyetlen hely az országban, ahol rákerül a tűzre „ez-az”, sőt, a légszennyezés országos szintű probléma. Következő számunkban arról írunk, mit tehetünk a falusi légszennyezés ellen.

https://www.levego.hu/sites/default/files/kiadvanyok/Ne_egesd_el.pdf

[http://www.euro.who.int/en/media-centre/sections/press-releases/2015/04/air-pollution-costs-european-economies-us\\$-1.6-trillion-a-year-in-diseases-and-deaths,-new-who-study-says](http://www.euro.who.int/en/media-centre/sections/press-releases/2015/04/air-pollution-costs-european-economies-us$-1.6-trillion-a-year-in-diseases-and-deaths,-new-who-study-says)

http://valaszuton.hu/_kiad/egetoskiadvany.pdf

**Tóth Réka
- Vásárhelyi Gábor**